

۵-۶ شاخص آمادگی الکترونیکی

(رتبه بندی Economist intelligence unit برای سال ۲۰۰۷)

رتبه در جهان	کشور
۶۹	ایران
۵۸	مصر
۲۲	اسرائیل
-	کویت
۲۶	مالزی
۴۶	عربستان
-	قطر
۳۳	امارات
۴۲	ترکیه
-	میانگین جهان
۱	بالاترین شاخص : دانمارک
۶۹	پایین ترین شاخص : ایران

۷-۵ شاخص دولت الکترونیکی در سال ۲۰۰۷ به گزارش دانشگاه Waseda

رتبه در جهان	شاخص (۰ تا ۱۰۰)	کشور
۹۵ (سال قبل ۱۰۲)	۳۰/۷	ایران
۸۱ (سال قبل ۶۱)	۳۱/۳	مصر
۴۴ (سال قبل ۶۷)	۳۵/۵	اسرائیل
۷۹ (سال قبل ۸۱)	۳۱/۹	کویت
۳۵ (سال قبل ۳۶)	۳۶/۹	مالزی
۸۹ (سال قبل ۹۸)	۳۰/۹	عربستان
۴۲ (سال قبل ۲۴)	۳۵/۶	قطر
۵۲ (سال قبل ۶۶)	۳۲/۳	امارات
۹ (سال قبل ۲۷)	۴۳/۵	ترکیه
-	-	میانگین جهان
۱	۷۴/۹	بالاترین شاخص : کره جنوبی
۱۹۸	۸	پایین ترین شاخص : کریاتی

ماخذ : www.insidepolitics.org/egovt07int.pdf

۸-۵ شاخص یادگیری الکترونیکی (برای سال ۲۰۰۳)
 (به گزارش Economist intelligence unit)

رتبه در جهان	شاخص (۰ تا ۱۰۰)	کشور
۵۹	۳/۰۶	ایران
۵۱	۳/۹۸	مصر
۲۶	۶/۳۴	اسرائیل
-	-	کویت
۲۵	۶/۴۸	مالزی
۴۷	۴/۵۰	عربستان
-	-	قطر
-	-	امارات
۵۰	۴/۳۳	ترکیه
-	-	میانگین جهان
۱	۸/۴۲	بالترین شاخص : کره جنوبی
۶۰	۲/۸۲	پایین ترین شاخص : کریباتی

ماخذ : www.304.ibm.com

۶- شاخص های مخابراتی

۶-۱ شاخص ضریب نفوذ تلفن ثابت بر اساس آمار ITU در سال ۲۰۰۶ و گزارش یاد شده

در سال ۲۰۰۷

رتبه در جهان	شاخص (درصد)	کشور
-	۹۳۱/۱۹	ایران
-	۱۴/۳۳	مصر
-	۴۳/۸۸	اسرائیل
-	۱۸/۷۰	کویت
-	۱۶/۸۳	مالزی
-	۱۵/۶۸	عربستان
-	۲۷/۲۱	قطر
-	۲۸/۱۲	امارات
-	۲۵/۳۹	ترکیه
-	۱۹/۴۳	میانگین جهان
-	۹۶/۷۵	بالاترین شاخص : کره جنوبی
-	۱۰۳/۹۱	پایین ترین شاخص : کریباتی

^۹ - در سال ۲۰۰۷ به ۳۳/۰۶ رسیده اما در اغلب کشورهای جهان رو به کاهش است .
^{۱۰} - در سال ۲۰۰۱

۲-۶ شاخص ضریب نفوذ تلفن همراه (براساس آمار ITU در سال ۲۰۰۶ و گزارش شده در سال ۲۰۰۷)

رتبه (در جهان)	ضریب نفوذ (درصد)	کشور
	۲۱/۸۳	ایران
	۲۳/۸۶	مصر
	۱۲۲/۷۴	اسرائیل
	۹۱/۴۹	کویت
	۷۵/۴۵	مالزی
	۷۸/۰۵	عربستان
	۱۰۹/۶۰	قطر
	۱۱۸/۵۱	امارات
	۷۱/۰۰	ترکیه
	۴۱/۸۵	میانگین جهان
	۱۲۶/۴۲	بالترین شاخص : ترینیداد
	۰/۴۲	پایین ترین شاخص : میانمار

* در سال ۲۰۰۷ به ۳۰/۱۰ درصد رسید .

۳-۶ شاخص نسبت تلفن های همراه به کل تلفن های ثابت و همراه (به گزارش ITU برای سال ۲۰۰۶ ، گزارش شده در سال ۲۰۰۷)

کشور	نسبت همراه به کل تلفن های ثابت و همراه (درصد)
ایران	۴۱/۲
مصر	۶۲/۵
اسرائیل	۷۳/۲
کویت	۸۳/۰
مالزی	۸۱/۸
عربستان	۸۳/۳
قطر	۸۰/۱
امارات	۸۰/۸
ترکیه	۷۳/۷
میانگین جهان	۶۸/۱
بالترین شاخص : موزامبیک	۹۷/۲
پایین ترین شاخص : کریباتی	۱۰/۰

* در سال ۲۰۰۷ به ۵۴ درصد رسید .

۴-۶ شاخص ضریب نفوذ کل تلفن های ثابت و همراه (به گزارش ITU برای سال ۲۰۰۶ ، گزارش شده در سال ۲۰۰۷)

کشور	ضریب نفوذ (درصد)
ایران	۵۳/۰۳*
مصر	۳۸/۱۹
اسرائیل	۱۶۶/۶۳
کویت	۱۱۰/۱۹
مالزی	۹۳/۲۸
عربستان	۹۳/۷۳
قطر	۱۳۶/۸۱
امارات	۱۴۶/۶۴
ترکیه	۹۶/۳۹
میانگین جهان	۶۱/۰۳
بالاترین شاخص : هنگ کنگ	۱۸۶/۵۷
پایین ترین شاخص : میانمار	۱/۱۷

* در سال ۲۰۰۷ به ۵۰/۵۸ میلیون شماره رسید .

۵-۶ شاخص ترافیک تلفنی وارده از بین الملل (براساس آمار ITU برای سال ۲۰۰۶)

کشور	شاخص (دقیقه)	رتبه (در جهان)
ایران	۲۰۴/۲۵۸/۱۶۰	۶۵
مصر	۱/۷۴۳/۳۶۴/۸۶۴	۲۳
اسرائیل	۱/۱۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۳۵
کویت	-	-
مالزی	۱/۱۶۳/۸۵۴/۷۷۹	۲۶
عربستان	۱/۶۳۹/۰۰۰/۰۶۴	۲۴
قطر	-	-
امارات	-	-
ترکیه	۱/۲۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۳
میانگین جهان	-	-
بالاترین شاخص : ایالات متحده	۱۹/۳۶۰/۰۱۴/۱۴۳	۱
پایین ترین شاخص : کنیا	۴۲/۵۵۸/۰۰۰	۷۰

انتخاب روش و اهداف

روش ، همان هدف است . تنها فرق میان روش و هدف در این است که اولی ، کنش است و دومی حاصل کنش . حاصل مطالعه ی تطبیقی شاخص های بیست و هشت گانه ی مذکور ، می تواند اهداف کلان سیاست های کلی نظام در زمینه ی « فاوا » را معین کند ، زیرا این مطالعه ، واجد دو ویژگی است :

اول فرابخشی است . یعنی عمده ی شاخص های ملی را در بر می گیرد دوم برون نگر است . یعنی از طریق محک زنی با کشورهای منطقه (و جهان) ، جایگاه مناسب و مطلوب ایران را در رتبه بندی های منطقه ای (و جهانی) نشان می دهد . زیرا کافی است به ازای هر شاخص ، جایگاه کنونی دارنده ی آن شاخص را اندکی ارتقاء داده و رسیدن به آن را هدف میان مدت (یا بلند مدت) خود قرار دهیم . پس با اعمال این روش فرابخشی و برون نگر می توان اهداف که همان شاخص های هدف گیری شده هستند تعیین کرد ، به شکل زیر :

اندازه گذاری بلند مدت شاخص های توسعه

نخست به شماره گذاری شاخص ها پرداخته و یک بار دیگر ، آن ها را ذیلاً فهرست می کنیم :

- (۱) قدرت خرید سرانه ی تولید ناخالص داخلی (GDP-PPP)
- (۲) توسعه ی انسانی
- (۳) تعدیل نابرابری در آمدی (و ضریب چینی)
- (۴) نرخ بیکاری
- (۵) جهانی شدن
- (۶) درجه ی آزادی اقتصادی
- (۷) شکوفایی اقتصادی
- (۸) نرخ سوادآموزی
- (۹) تلقی فساد
- (۱۰) آزادی مطبوعات
- (۱۱) نرخ زاد و ولد
- (۱۲) مرگ و میر کودکان
- (۱۳) مرگ و میر (به طور کلی)
- (۱۴) سرانه ی تولید آلودگی دی اکسید کربن
- (۱۵) مصرف برق در هر سال
- (۱۶) شمار کاربران اینترنت

- (۱۷) ضریب نفوذ اینترنت
- (۱۸) ضریب نفوذ بهنای باند (اینترنت پر سرعت)
- (۱۹) تعداد میزبان های اینترنتی کشوری
- (۲۰) شمار سرورهای اینترنتی ایمن
- (۲۱) آمادگی الکترونیکی
- (۲۲) دولت الکترونیکی
- (۲۳) یادگیری الکترونیکی
- (۲۴) ضریب نفوذ تلفن های ثابت
- (۲۵) ضریب نفوذ تلفن های همراه
- (۲۶) نسبت تلفن های همراه در کل تلفن های ثابت و همراه در حال کار
- (۲۷) جمع تلفن های ثابت و همراه در کشور
- (۲۸) ترافیک تلفنی وارده از بین الملل
- سپس ، در برابر هر شماره (شاخص) ، ارزش های کمی فعلی نوشته و ارزش آتی آن را تخمین می زنیم :

تخمین وضعیت ایران در سال ۱۴۰۴		وضعیت کنونی ایران		شماره ي شاخص	ردیف
رتبه ي احتمالي در جهان	شاخص	رتبه در جهان	شاخص	فصل	
۲۰	۲۵/۰۰۰	۷۹	۹/۱۲۷	(۱-۱)	۱
۲۲	۰/۹۴	۹۴	۰/۷۵۹	(۲-۱)	۲
-	۷	-	۱۷/۲	(۳-۱)	۳
۳	۰/۷۵	۱۲۵	۱۱/۰۰	(۴-۱)	۴
۲۸	۷۱	۱۱۵	۲۵/۱۹	(۵-۱)	۵
۴۳	۷/۲	۸۲	۶/۴	(۶-۱)	۶
۱۴	-	۹۱	-	(۷-۱)	۷
۷۸	۹۴	۱۲۰	۸۲/۴	(۱-۲)	۸
۲۹	۶/۲	۱۲۱	۲/۵	(۲-۲)	۹
۴۰	۱۲/۰۰	۱۶۶	۹۶/۵۰	(۳-۲)	۱۰
۹۶	۲۰/۳	۹۶	۲۰/۳	(۱-۳)	۱۱
۱۴۰	۸	۷۷	۳۰/۶	(۲-۳)	۱۲
۱۹۴	۲	۱۶۵	۵/۴	(۳-۳)	۱۳
۱۳	۸	۱۰۲	۷۰/۵۶	(۴-۳)	۱۴
۲۸	-	۶۱	-	(۱-۴)	۱۵
۲۰	۱۳۲/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۱	۱۳۲/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	(۲-۴)	۱۶
۱۲	۶۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۵	۱۸/۰۰۰/۰۰۰	(۱-۵)	۱۷
۸	۷۵	۴۱	۲۵/۳	(۲-۵)	۱۸
-	۱۰	-	۰/۶۶	(۳-۵)	۱۹
۲۰	۶۰۰/۰۰۰	۵۸	۶/۶۱۶	(۴-۵)	۲۰
۲۳	۱۲۰۰	۶۲	۱۸	(۵-۵)	۲۱
۲۰	-	۶۹	-	(۶-۵)	۲۲
۱۰	۴۰	۹۵	۳۰/۷	(۷-۵)	۲۳
۲۳	۶/۵	۵۹	۲/۰۶	(۸-۵)	۲۴
-	۲۵	-	۲۱/۱۹	(۱-۶)	۲۵
-	۱۱۰	-	۲۱/۸۳	(۲-۶)	۲۶
-	۸۰	-	۴۱/۲	(۳-۶)	۲۷
-	۹۲	-	۵۳/۰۲	(۴-۶)	۲۸

چالش ها

چالش يعني همورد جويي دوطرفه ميان انسان و موضوع هايي كه انسان را وادر به درگيري و يافتن راه حل مي كند . پل زدن ميان وضعيت كماييش نامطلوب كنوني و وضعيت نسبتاً مطلوب آتي ، چالشي است بزرگ كه توصيف تصويري آن به نافرمانی غافل گیر كننده ي غول چراغ جادوي علاء الدين مي ماند ، علاءالدينی كه به جاي سياست گذاران نشسته و غولي كه از ارتقاي بيست و هشت شاخص ، جان گرفته و به كوچك ترين غفلتي، نافرمانی مي كند و همه ي تلاش ها را نقش برآب مي نمايد . چالش ها را مي توان به « چالش بزرگ » و بيست و هشت « چالش كوچك تر » تقسيم كرد .

چالش بزرگ ، توسعه ي هماهنگ و هم افزاي تمام شاخص هاي فاوا در كشور است ، زيرا توسعه هاي كوچك ، محدود ، موضعي ، مقطعي ، ناقص وناكامل به شكاف ديجيتالي عظيم منجر مي شود كه انسداد نظام كل را در پي دارد ، زيرا تضاد و تناقضي ميان سامانه هاي پيشرفته و سيستم هاي عقب مانده را به وجود مي آورد و رشد اين تضاد و تناقص ، ابتدا نظام كل را به انسداد و زمين گیر شدن مي كشاند و در بدترين حالت ، نظام كل را تهديد به فروپاشي دروني مي كند .

اما درك درست بيست و هشت شاخص (و ده ها شاخص ديگر كه در دل شاخص هاي تركيبی مذکور پنهان و نهفته هستند) چالش كوچكي نيست ! با اين همه ، « فاوا » توان مند ساز و اميد آفرين است ، اگر - و تنها اگر - نه ناقص بلكه فراگیر و هماهنگ ، در تمام سامانه هاي تحتاتي ، مياني ، فوقاني و مواردی به شكل كاربر پسند پياده سازي شود .

چالش ديگري كه نبايد آن را دست كم گرفت ، چالش « آشوب خلاق » يا Creative Chaos است كه در دوران گذار (از وضعيت فعلي به وضعيت آتي) پيش مي آيد و اين آشوب گذرا ، نير و آفرين است ، ولي به هيچ وجه نبايد آن را « كش » داد و به درازا كشاند يا به تعويق انداخت .

تحليل فاصله

در پي شناخت شاخص هاي فعلي و آتي و چالش هاي رسيدن به اهداف توسعه ، شناخت قوت ها ، ضعف ها ، فرصت ها و تهديد هاي كلان (به روش SWOT) ، ضروري است .

قوت ها و ضعف ها ، فرصت ها و تهديد ها

عملکردهای کمتر از میانگین جهانی و یا کمتر از میانگین منطقه ای ، به معنای ضعف ما در رسیدن به شاخص مطلوب و عملکرد های بهتر از میانگین جهانی و یا بالاتر از میانگین منطقه ای به معنای قوت ما به شمار می آید. اما مقایسه ی وضعیت موجود با ذهنیت خبره ، یکی از مبانی تشخیص فرصت ها و تهدیدهاست . لیکن باید توجه داشت که : عصر انقلاب اطلاعات ، فرصت آفرین است و هیچ تهدیدی نیست که به فرصت تبدیل نشود .

در واقع تهدیدهایی چون بیکاری ، فقر و نابرابری به فرصت های فقرزدایی از طریق اطلاع رسانی ، آگاه سازی و توان بخشی که ارمغان های فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) است تبدیل می شوند که در مجموع به کلیت این فرصت ها ، فرصت دیجیتالی (Digital Opportunity) می گویند .

به عبارت دیگر :

همه ی اجزای SWOT از جنبش O هستند:

- فرصت قدرت : درک درست قدرت ها و هماهنگی و هم افزایی قدرت های خرد ، فرصت آفرین است.
- فرصت ضعف : درک درست ضعف ها و مقابله ی صحیح با ضعف ها ، فرصت ساز است .
- فرصت تهدید : درک درست تهدیدها و بسیج قدرت ها و توانایی های فاوا ، تهدید را به فرصت ، تبدیل می کند .
- و در نهایت عصر فاوا یعنی عصر فرصت های پی کردن و فراوانی فرصت ها و مطرح شدن فرصت به عنوان عالی ترین منبع (RESOURCE)

تعیین محیط های SWOT

محیط های اجرایی مربوط به SWOT و فرصت های بی کران مثبت اندیشی در عصر فاوا را می توان به شیوه های زیر مشخص کرد .

G = محیط دولت ، شامل تمام نهادهای قوه ی مجریه

S = محیط حکومتی ، شامل نهادهای رهبری وزیر نظر رهبری به علاوه ی قوای سه گانه و نهادهای زیرنظر آنها

N = محیط ملی - فرابخشی شامل تمامی نهادهای طبیعی و قراردادی کشور شامل :

N1 = بخش خصوصی

N2 = سازمان مردم - نهاد (سمن)

N3 = جامعه ی مدنی

I = محیط فراملی (بین المللی و جهانی) شامل سازمان های بین المللی و جهانی یا منطقه ای

تحلیل قوت ها

قوت ها در زمینه های عمومی عبارتند از :

- ۱- درآمدهای بالای نفتی (G)
- ۲- سطح بالای سوادآموزی (N)
- ۳- وجود نیروهای جوان و مستعد رشد و بالندگی (N)
- ۴- وجود سطح بالایی از انواع تحصیلات در میان نیروهای انسانی (N)
- ۵- مطرح بودن آرمان های انقلابی (S)
- ۶- رشد چشم گیری دانشگاهیان زن (N3)
- ۷- نهادینه شدن بخش خصوصی رو به رشد (N1)
- ۸- شکل گیری هزاران سمن (N2)
- ۹- رشد روز افزون شاخص های کاربری اینترنت (N)

قوت ها در زمینه ی مخابرات عبارتند از :

- ۱- اشباع شبکه ی تلفن ثابت و به روز شدن دایری ها در اکثر مناطق کشور (N1)
- ۲- فشار برای واگذاری خدمات با کیفیت و سرویس های ارزش افزوده (N)
- ۳- وجود زیرساخت های شهری ، بین شهری و بین المللی گسترده (N)
- ۴- آمادگی متقاضیان برای ودایع بالا به منظور توسعه ی درون زای شبکه ها
- ۵- وجود تولید کنندگان و پیمان کاران عمومی در داخل کشور
- ۶- عضویت ایران در ITU (I)
- ۷- وجود سازمان تنظیم مقررات در حال کسب استقلال و مهارت های مقررات گذاری (G)

قوت ها در زمینه پست عبارتند از :

- ۱- وجود زیرساخت های گسترده در تمام کشور (N)
- ۲- موقعیت کشور در منطقه به عنوان « چهارراه » ملل و « پل پیروزی » (N)
- ۳- وجود راه های زمینی ، دریایی و هوایی به نسبت توسعه یافته در منطقه (N)
- ۴- پایین بودن هزینه ها و تعرفه ها و بالا بودن تقاضاهای رو به رشد (N)
- ۵- رو آوری به پست لجستیک (آماد - پست) و پست هایبرید (آمیغ - پست) و مدرن کردن خدمات پستی در عرصه اینترنت (N)

- ۶- فعالیت رو به رشد رقابتي تازه وارد و تازه نفس در بازار پست (N1)
- ۷- عضویت ایران در UPU (I)

قوت ها در زمینه ي فناوری اطلاعات (فا) عبارت اند از :

- ۱- تجربه ي طرح تکفای ۱ با آثار مثبت آن (N2)
- ۲- ادامه دادن راه تکفای ۱ با تلاش برای تدوین تکفای ۲ (N2)
- ۳- وجود معاونت های توسعه ي « فا » در هر نهاد حاکمیتی (و در هر وزارتخانه) (S)
- ۴- تقاضای رو به رشد کاربري های فا (N)
- ۵- وجود نهادهای تحقیق ، توسعه و تولید فا (N1)
- ۶- تجربه ي شرکت ایرانیان از هر سطح و لایه ، در هر دو اجلاس جامعه سران درباره ي جامعه اطلاعات (ژنو و تونس) و پی گیری مستمر اهداف این اجلاس (G)
- ۷- تجربه استفاده از مشاوران بین المللی و استعانت از مراجع جهانی استانداردسازی (I)
- ۸- وجود ژورنالیسم فا و روزنامه نگاری فرافن (های تک) در هر يك از زمینه های فا (N3)

قوت ها در زمینه ي اینترنت عبارتند از :

- ۱- وجود جامعه ي رو به رشد کاربران اینترنت و ضریب نفوذ بالای کاربران اینترنت نسبت به کشورهای همسایه در منطقه (N3)
- ۲- وجود انواع فراهم آوران خدمات اینترنتی (N1)
- ۳- شمار رو به افزایش میزبان های ایرانی (N1)
- ۴- تعداد فزاینده ي سرورهای ایمن (N1)
- ۵- شمار وب نوشت (وب لاگ) های فارسی به میزانی که زبان فارسی جزو ده زبان اول وب نویسی در اینترنت است. (N)

تحلیل ضعف ها

ضعف ها در زمینه های عمومی عبارتند از :

- ۱- یارانه دهی عمومی و غیر هوشمند به جای یارانه دهی هدف مند و هوشمند به بنیان گذاران (Founders) و کارآفرینان (G)
- ۲- آموزش دانشگاهی بی چشم انداز صنعتی و بدون در نظر گرفتن نیازهای بازار کار نیروی انسانی (G)

- ۳- عدم هماهنگی میان متولیان تنظیم مقررات بازار کار ، بازار پول ، بازار سرمایه و بازار فاوا (G)
- ۴- غیر مستقل بودن و دولتی بودن متولیان تنظیم مقررات بازارهایی چهارگانه ی مذکور (G)
- ۵- کمبود نظارت سازمان های مردم - نهاد (سمن) ، جامعه های مدنی و دور افتادن روز افزون و فاصله گرفتن بیشتر از سازمان های بین المللی و جهانی ناظر بر بازارهای جهانی و حقوقی حقه ی مردم (I)
- ۶- عدم توسعه ی عمومی ، به موقع و پایدار زیرساخت های بخش صنعت فاوا و سرمایه گذاری نکردن در آن ها و - بر عکس - تمرکز دولت بر صنایع دودکشی سابق (G)
- ۷- نبود قوانین لازم برای جذب سرمایه های سرگردان در داخل کشور و در جهان و به خدمت گرفتن بدون مخاطره ی آن ها در توسعه ی فاوا (S)
- ۸- تلقی فساد بالا ، عدم پاسخگویی و فقدان چشم انداز عملی در عین عدم شفافیت در خرده نظام های تولید (N1)
- ۹- بسته بودن فضای بورس کشور و کوچک و آسیب پذیر بودن آن و در نتیجه ناتوانی برای اجرای خصوصی سازی ها (G)

ضعف ها در زمینه مخابرات عبارتند از :

- ۱- فقدان یا کاهش چشم گیر تقاضای دایری تلفن ثابت به خاطر اشباع عرضه و تقاضا و تمایل به صفر شدن رشد تقاضای جدید تلفن ثابت و در نتیجه عدم درآمد یا کاهش درآمد در شرکت های مخابرات استانی به علت حذف ودیعه های جدید (G)
- ۲- فقدان برنامه ای برای اقتصادی اداره کردن شرکت های مخابرات استانی در شرایط ورود به وضعیت اشباع تقاضا و سودآور کردن شرکت ها از طریق بازاریابی خدمات ارزش افزوده و شبکه ی هوشمند سراسری (G)
- ۳- نبود واحدهای معطوف به CRM (مدیریت روابط مشتری) و بازاریابی در درون شرکت های مخابرات (G)
- ۴- زیان ده بودن عمومی شرکت های مخابراتی و یارانه دهی متقاطع (با برداشت از یکی دو شرکت و توزیع میان بقیه شرکت ها) برای سودده جلوه دادن شرکت های زیان ده (G)
- ۵- ورود شرکت های مخابراتی به مرحله ی خصوصی سازی بدون آماده سازی همه جانبه ی شرکت های دولتی برای کار در فضای رقابتی آینده (G)
- ۶- وجود ترس و احساس نا امنی عمومی در میان توده های صف و ستاد در شرکت های دولتی مخابرات و بازنشسته سازی خود خواسته ی بیش از یک سوم کل

کارشناسان و متخصصان شرکت های دولتی مخابرات ، بدون هماهنگی قبلی و پرکردن خلاء به وجود آمده از فقدان یکباره ی این تعداد مدیران و کارشناسان سطح بالا در شرکت هایی که نیاز مبرم به مهارت های فرا فن (های تک) دارد (G)

۷- ثابت نگه داشتن تعرفه های مخابراتی به صورت دستوری ، بدون توجه به افزایش سایر هزینه ها و اصرار بر آن

ضعف ها در زمینه ی پست

- ۱- زیان ده بودن واحدهای پستی کشور به خاطر پایین بودن تعرفه های خدمات پستی ، غیر رقابتی بودن انحصارات غیر طبیعی که دامن گیر پست نیز هست (G)
- ۲- وجود رقباتی بین المللی پست در داخل کشور و جذب مشتریان معتبر پست مثل TNT و DHL
- ۳- وجود انواع و اقسام « پیک » در بازار آزاد بدون مجوز فعالیت رسمی
- ۴- ضعف ذاتی مقررات گذار پست که در دل مقررات گذار مخابرات ، فناوری اطلاعات و اینترنت در یک نهاد دولتی ، خلاصه شده است که در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ، جایگاه مطلوبی ندارد (G)
- ۵- عدم درک به موقع فرصت های ایجاد سرویس های عمومی پستی (Universal services) و شکست در تأسیس دفاتر پست روستایی به علت ناهماهنگ بودن با سایر نهادهای درون روستا و مهاجرت روستائیان به شهرها (G)

ضعف ها در زمینه ی فناوری اطلاعات عبارتند از :

- ۱- درصد کم دستگاه های دارای سامانه های خودکار یکپارچه ی عمومی و ویژه (S)
- ۲- به روز نکردن وبگاه های اینترنتی دستگاه های حکومتی (و دولتی) و فقدان اطلاعات موثق در این وبگاه ها (S)
- ۳- عدم تعریف و تصویب قانونی این که کدام سند از چندین هزار اسناد دولتی باید کاغذی بمانند و کدام می توانند الکترونیکی شوند و با این وجود محکمه پذیر باشند (S)
- ۴- نام گذاری « دولت الکترونیکی » و استفاده ی ناشایست و غلط از این مفهوم که چیزی نیست جز جامعه ی اطلاعات فراگیر و مردم سالار الکترونیکی و خرج کردن آن برای مشخص کردن دفاتر نیمه خودکار و عمدتاً دستی خدمات شهری - دولتی (G)
- ۵- ناچیز بودن و محدود بودن میزان اطلاع رسانی اینترنت به خاطر فیلتر گذاری غیر قانونی و ناسامان مند و ناکارآمد (S)
- ۶- محدود بودن پهنای باند دسترسی برای عمومی مردم (S)

- ۷- وجود رقابت انحصارات دولتي عرضه کننده ي خدمات دسترسي « پرسرعت » در مقابل خريده سازمان هاي بخش خصوصي در اين زمينه بدون دخالت مرجع تنظيم بازار (G)
- ۸- پايين بودن آگاهي مديران شرکت هاي خصوصي نسبت به مزايای اقتصاد الكترونيكي ، كسب و كارهاي الكترونيكي ، بانكداري الكترونيكي و تجارت الكترونيكي (N1)
- ۹- فقدان مدل تجاري مناسب براي افزايش حجم تراكنش هاي اينترنتي در اقتصاد کشور (N1)
- ۱۰- ناچيز بودن سرمايه گذراي هاي خصوصي و عمومي داخلي و خارجي در زمينه هاي سلامت الكترونيكي و عدم تجهيز اكثر مراكز درمانی کشور به سامانه هاي پرونده ي سلامت الكترونيكي به ويژه براي مناطق محروم و دور افتاده اند .
- ۱۱- ضعيف بودن کاربردهاي يادگيري الكترونيكي در آموزش پزشكي و ساير آموزش هاي دانشگاهي (G)
- ۱۲- كمبود بودجه عمومي براي توسعه ي زيرساخت هاي جوامع الكترونيكي و مجازي (G)
- ۱۳- اندك بودن مدار متصل به شبكه ي مدرسه در اينترنت يا اينترانت ملي و ناچيز بودن شمار رايانه هاي برخط در اندك مدارس ي كه به اينترنت اتصال دارند و كمبود پهنای باند دسترسي اين اتصالات و در نهايت فقدان برنامه اي براي كارا كردن اين اتصالات به منظور استفاده براي آموزش الكترونيكي در تحقيق در مدارس (G)
- ۱۴- وجود سامانه هاي Paer Gain روي خط تلفن صدها هزار خانوار در شلوغ ترين و پر رونق ترين مناطق شهري كه مانع استفاده ي اين خانوار ها از DSL (خط ديجيتالي مشترك) مي شود و نبود برنامه اي جامع براي جمع آوري سامانه هاي Pair Gain و توسعه ي فيزيكي شبكه ي دسترسي در عين حالي كه رشد تقاضا به صفر متمايل شده و درآمد چنداني از ناحیه فروش اتصال جديد حاصل نمي شود . (G)
- ۱۵- عدم قوانين حقوق مناسب جرم شناسي ، مجازات و حقوق شخصي ثالث در فضاهاي مجازي و رايانه اي (S)
- ۱۶- سياسي كردن فضاي مجازي به عنوان صحنه كارزارهاي اطلاعاتي بين المللي عليه کشور ، به جاي ايجاد يك نهاد حفاظت داده ها و اطلاعات قانوني و رسمي براي پيش گيري از سوء استفاده هاي عمومي و ويژه داخلي و خارجي (S)
- ۱۷- گران بودن سخت افزارهاي پيشرفته در بازار داخلي و فقدان يارانه دهی هدف مند و هوشيار دولتي در اين زمينه (G)

- ۱۸- پایین بودن سهم ارزش افزوده ی صنعت سخت افزاری و نرم افزاری کشور در حجم تولید ناخالص داخلی (N1)
- ۱۹- فقدان نهادهای مشاوره ای در عرصه فاوا و فروپاشی يك شبه ی اندك نهادهای موجود به علت اندیشه ی تجميع شوراها و فروپاشی سازمان مدیریت و برنامه ریزی (G)
- ۲۰- وجود مراکز دولتی متعدد ، غیر هماهنگ برای توسعه ی یکپارچه فاوا (G)
- ۲۱- فن هراسی و وجود ترس مقامات امنیتی کشور از مشارکت های بین المللی و جهانی در عرصه های فاوا ، بدون وجود مشارکت راهبردی با کشورهای قابل اطمینان و شرکت های قوی در خارج از کشور (S)
- ۲۲- انحصاری ماندن سازمان و بازار صدا و سیما (S)

تحلیل فرصت ها

فرصت ها در زمینه های عمومی عبارتند از :

- ۱- برخورداری بیش از ۹۵ درصد خانوارها از برق و خدمات انرژی رسانی (G)
- ۲- وجود تلویزیون در بیش از ۹۶ درصد از خانوارها و رواج فراگیر رادیو ، تلفن ثابت و همراه در اکثر خانوارها (N)
- ۳- وجود برنامه های فراگیر برای پوشش ارتباطی - خدماتی روستاها و مناطق محروم (G)
- ۴- موقعیت جغرافیایی - تاریخی کشور در منطقه (N)

فرصت ها در زمینه ی مخابرات کشور عبارتند از :

- ۱- ضریب نفوذ سی و چهار درصدی تلفن ثابت و ۲۸ درصدی تلفن همراه در کشور (N)
- ۲- آزادی سازی بازار خدمات تلفن همراه و ثابت (G)
- ۳- رشد روز افزون کاربردهای مخابراتی در میان گروه های مختلف جامعه (N)
- ۴- رشد درآمدهای همراه به ویژه از ناحیه خدمات ارزش افزوده (N)
- ۵- پوشش مناطق وسیعی از کشور توسط شبکه های رادیویی (G)

فرصت ها در زمینه ی پست عبارتند از :

- ۱- رشد درآمدی از ناحیه ی پست لجستیک و پست هایبرید با پیوستن به زنجیره ارزش و تأمین اینترنتی (I) (Internet Valen Chani/supply chain)
- ۲- تجدید ساختار در بخش پست (G)
- ۳- ایجاد نهاد مقررات گذار مستقل برای بخش پست (G)

فرصت های در زمینه ی فناوری اطلاعات عبارتند از :

- ۱- فرصت ساز بودن فا به طور عمومی و کلی (I)
- ۲- محور بودن « فا » و « فاوا » برای توسعه ی پایدار (N)
- ۳- مقررات زدایی در عرصه ی فناوری های نوین و آزادسازی بازار فناوری های جدید و انحصار زدایی از آن (N)
- ۴- کارآمد کردن نظارت های عالی به ی نظام در زمینه های عمومی در عین مقررات زدایی و آزادسازی بازارهای فناوری نوین (S)
- ۵- ارتقاء سطح همه ی اشتغال های موجود از طریق « فا » و « فاوا » و ایجاد مشاغل جدید (N)
- ۶- استفاده از توان بخشی فا و فاوا برای ارتقاء منابع انسانی جوان (N)
- ۷- افزایش ثروت و قدرت ملی از طریق تولید و مصرف اطلاعات و دانش (N)

تحلیل تهدیدها

تهدیدها در زمینه های عمومی عبارتند از :

- ۱- بروز شکاف دیجیتالی در اثر ناهماهنگی و ناموزنی در توسعه ی ملی فا و فاوا در عرصه های زیر:
 - میان روستایی و شهر نشین (N)
 - میان پیرو جوان (N)
 - میان زن و مرد (N)
 - میان سامانه های دستی و سامانه های خودکار (G)
 - میان کشورهای حاشیه و کشورهای مرکزی (S)و در نتیجه انسداد و فروپاشی نظام کل (S) و یا حداقل تضعیف بیش از پیش سامانه مردمی (N)
- ۲- نفوذ پذیر شدن حریم های خصوصی افراد و خانوارها (N)

تهدیدها در زمینه ی مخابرات عبارتند از :

- ۱- زیان ده شدن شرکت ارتباطات زیرساخت به علت افت درآمد از ناحیه آغازش و پایانش (Origination and Termination) و بیهوده شدن سرمایه گذاری ها در زمینه زیرساخت (G)

- ۲- از دست دادن فرصت قطب شدن یا « هاب » شدن مخابراتی در منطقه و واگذاری این موقعیت ملی و محوری به سایر کشورهای منطقه (N)
- ۳- مواجهه شدن با دوران گذاری دیگر که عظمت آن چندین برابر دوران گذار A2D (از آنالوگ به دیجیتال) است و خسارات احتمالی آن بزرگتر از خسارات وارده به منابع ملی در اثر بی مبالاتی ها و بی برنامه گی ها گذشته است. (N)

تهدیدها در زمینه ی فناوری اطلاعات عبارتند از :

- ۱- عقب افتادن از غافله ی جهانی در زمینه ی ایجاد جامعه اطلاعات مردمی فراگیر(N)
- ۲- ایزوله شدن از جامعه ی جهانی (N)
- ۳- حل شدن و بی هویت شدن در جامعه جهانی (N)
- ۴- فرار راحت و آسان سرمایه های مالی و منابع انسانی کشور (N)
- ۵- ناتوانی در ایجاد امنیت اطلاعات و حفاظت داده ها (S)
- ۶- وابستگی همه ی نظام های صنعتی سنتی به اطلاعات خارج از کشور (N)
- ۷- بروز بیماری تبلی فکری و اطلاعاتی در اثر وابسته شدن به منابع اطلاعات اینترنتی (N)

نتیجه گیری : اتخاذ اقدامات متغارف برای رفع چالش های فاوا

برای رسیدن به اهداف سند چشم انداز لازم است برنامه های پیش بینی شده در

سیاست های بخش ارتباطات اجرا شود علاوه بر این :

۱- کلي ترين اقدامات در رأس نظام کل عبارتند از :

- تدوین سیاست های کلي نظام در زمینه ي فاوا برای ایجاد و رسیدن به جامعه ي اطلاعات

- پردازش سند چشم انداز بیست اله ي کشور با محور قرار دادن فاوا برای رسیدن به اهداف افق بیست ساله

- پردازش ابلاغیه ي اصل ۴۴ قانون اساسي از منظر محوریت فاوا و تعیین رویکردهای فاز بندي شده با کل نگري و تفکیک رهیافت های زیر :

۱. بخشی - درون نگر

۲. بخشی - برون نگر

۳. فرابخشی - درون نگر

۴. فرابخشی - برون نگر

۲- کلي ترين اقدامات در سطوح میانی نظام (دولت)

تدوین طرح های توسعه در عرصه های زیر :

- توسعه ي کیفیت خدمات شبکه ي تلفن های ثابت (عمدتاً بدون توسعه ي

کمي شبکه تلفن)

- توسعه ي کیفی و کمي شبکه تلفن همراه

- توسعه ي کیفی و کمي شبکه زیرساخت

- توسعه ي کیفی و کمي شبکه ملي داده رساني

- توسعه خدمات عام و فاوا ي روستایی

- توسعه کیفی و کمي شبکه های پستي

- توسعه اینترنت ملي و پهنای باند اینترنت جهانی

- اصلاح ساختاری بخش فاوا و بخش های مرتبط

- کلي نگري و ارائه طرح های مکمل فاوا در همه سامانه ها

- و تدوین طرح های تفصیلی توسعه ي فاوا در زمینه های زیر :

- دولت الکترونیکی

- تجارت الکترونیکی

- آموزش الکترونیکی

- سلامت الکترونیکی

- و ساير زمينه هاي الكترونيكي